

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

1-son (6-jild)

2026

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 1 (6) – 2026

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2026

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Yakubov Akmal

SOVET HOKIMIYATINING TURKISTONDA SOVET RESPUBLIKALARINI BARPO ETISH BO'YICHA SIYOSATI	09-21
--	-------

Сапарбаев Бунёд Хуррамбек оглы

МЕЖДУ ДИПЛОМАТИЕЙ И ИМПЕРСКОЙ СТРАТЕГИЕЙ: ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ХИВИНСКОГО ХАНСТВА И РОССИИ В ПЕРИОД ПРАВЛЕНИЯ МУХАММАДА РАХИМХАНА I (1806–1825 гг.)	22-31
--	-------

Gadoyev Dadaxon Xayrulloevich

DEGGARON MASJIDINING SOVET O'LKASHUNOSLARI TOMONIDAN O'RGANILISHI	32-47
---	-------

Dadajonov Tursunboy Abdusamatovich

QO'QON XONLIGI DAVRIDA HARBIY KUCHLARNING QUROL-ASLAHALAR BILAN TA'MINLANISHI VA MODDIY BAZASINING RIVOJLANISH JARAYONI	48-53
--	-------

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Umurzaqova Umida Nosirjanovna, Gafurjonov Jamshidbek Furkat o'g'li

SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNI IQTISODIY-EKOLOGIK OPTIMALLASHTIRISH IMKONIYATLARI BO'YICHA JAHON TAJRIBASI TAHLILI	54-58
---	-------

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Yunusova Manzuraxon Pazliddinovna

O'ZBEKISTONDA O'ZINI O'ZI BOSHQARISH ORGANLARINI FUQAROLIK JAMIYATINING MUHIM INSTITUTI SIFATIDA ISLOH ETISH JARAYONI	59-68
--	-------

Karimov Xurshid Abdumannabovich

AN'ANA VA AXLOQIY UNIVERSALIZM – FALSAFIY KOMPARATIVISTIKA KONTEKSTIDA	69-74
---	-------

Egamberdiyev Baxriddin Baxodir o'g'li

O'ZBEKISTONDA MAHALLIY ODATLAR VA MAROSIMLARNING SHAKLLANISHI VA ULARNING FALSAFIY-TARIXIY MOHIYATI.....	75-82
---	-------

Norqulov Shahzod Shuhrat o'g'l

IJTIMOIIY REKLAMA TUSHUNCHASI: MOHIYAT VA FUNKSIYALAR	83-87
---	-------

Beshimov Xamidjon Sayidovich

FUQAROLIK JAMIYATI TARAQQIYOTIDA INSON QADRINI BELGILASH MEZONLARI HAMDA ZAMONAVIY JAMIYATDA INSON QADRINI TA'MINLASHDA KASABA UYUSHMALARINING ROLI.....	88-96
--	-------

Нишонов Сарвар Жасур угли

ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ СМЫСЛООБРАЗУЮЩИХ КАТЕГОРИЙ СОЦИАЛЬНОЙ ЖИЗНИ ЛИЧНОСТИ (НА ПРИМЕРЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ХУСЕЙНА ВАИЗА КАШИФИ)..	97-105
---	--------

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Uzakova Go'zal Sharipovna

SHAHARLARDA ATROF MUHIT MASALALARINI HAL ETISHDA JAMOATCHILIK
ISHTIROKINI TA'MINLASHNING HUQUQIY MASALALARI..... 106-112

Eshimbetov G'ulomjon Sultonbayevich

ICHKI ISHLAR ORGANLARINING KADRLAR BILAN ISHLASH XIZMATLARI
FAOLIYATINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI 113-122

Egamberdiyev Vohidjon Otabekovich

JAZONI IJRO ETISH MUASSASASIDAN OZOD ETILGAN SHAXSLARNI IJTIMOY
REABILITATSIYA QILISH VA MOSLASHTIRISH TUSHUNCHASI
HAMDA IJTIMOY ZARURATI 123-132

Марданов Жасурбек Отабек угли

УГОЛОВНОЕ ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ВОВЛЕЧЕНИЯ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНЕГО В
АНТИСОЦИАЛЬНОЕ ПОВЕДЕНИЕ 133-138

Mamadjonov Temurali Barotjon o'g'li

FUQARONI BEDARAK YO'QOLGAN DEB TOPISH VA VAFOT ETGAN
DEB E'LOH QILISHNING AYRIM MASALALARI 139-143

Jumumbetov Rasul Jengizbayevich

GEOGRAFIK KO'RSATKICHLARDAN FOYDALANISH HUQUQIY
TA'MINLASH MUAMMOLARI 144-150

Suyunov Bobir Bahodirovich,

RAQAMLI JAMIYATDA TALON-TAROJLIK:
KIBER-XAVFLAR VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI..... 151-155

Kdirbaeva Altinay Maksetbaevna

ICHKI ISHLAR ORGANLARIDA XOTIN-QIZLAR XIZMAT O'TASH TARTIBINI
BELGILASHGA DOIR RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASINING ILMIY TAHLILI 156-163

Abduhoshimov Ismoil Abdug'ani o'g'li

KORRUPSION JINOYATLARNING O'ZIGA XOS TAHLILI..... 164-168

Хошимова Юлдузхон Олимжоновна

СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРИЗНАНИЯ ОБЩЕИЗВЕСТНЫХ
ТОВАРНЫХ ЗНАКОВ 169-175

Abdugaffarov Davronbek Dilshod ugli

ALIGNING UZBEKISTAN'S PRIVATE INTERNATIONAL LAW WITH WTO PRINCIPLES:
THE ROLE OF CHOICE OF LAW IN GATS IMPLEMENTATION 176-180

Aripov Abid Adilovich

O'ZBEKISTONDA CHET EL FUQAROSI TUSHUNCHASI VA HUQUQIY MAQOMI..... 181-189

Tolibbayeva Malika Ulmasjon qizi

ADVOKATNING IQTISODIY VA FUQAROLIK PROTSESSIDAGI ISHTIROKI:
XORIJIY VA MILLIY QONUNCHILIK TAHLILI..... 190-197

Нормуродова Азиза Азимжон кизи

СЕКСУАЛЬНОЕ НАСИЛИЕ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИЗОБРАЖЕНИЙ В РЕСПУБЛИКЕ
УЗБЕКИСТАН: ОЦЕНКА ДЕЙСТВУЮЩЕГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА И ПУТИ ЕГО
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ 198-204

Abdullayeva Parvina Baxrillovna

RAQAMLI PLATFORMALAR BILAN BOG'LIQ TUSHUNCHALAR TALQINI 205-212

Nurmatov Jasur

OLIY TA'LIM MUASSASALARI TALABALARI O'RTASIDA HUQUQBUZARLIKLAR

PROFILAKTIKASINING RETROSPEKTIV TAHLILI 213-222

Шадуева Сайёра Арифовна

ОСОБЕННОСТИ РАССМОТРЕНИЯ ДЕЛ О ПРИМЕНЕНИИ МЕР ПРАВОВОГО

ВОЗДЕЙСТВИЯ К СУБЪЕКТАМ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА 223-233

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Umarov Bahrom Norboyevich

DARSLIK MANTLARI VA KOMPETENSIYA PARADIGMASI:

NISBAT MUNOSABAT VA O'ZARO BOG'LIKLIK ("ONA TILI DARSLIGI MISOLIDA")..... 234-241

Qurbonova Barchinoy Mirzahamdorovna

TOPOGRAFIK KARTALARGA OID TUSHUNCHALAR, ENG MUHIM SHARTLI BELGILAR

VA LANDSHAFT DIZAYNIDA ICHKI FAZOVIIY MUHIT, HAJMIY SHAKL

VA TEVARAK-ATROF 242-246

Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich

QALAMTASVIRDA GEOMETRIK SHAKLLARDAN TASHKIL TOPGAN NATYURMORT

HAMDA TEXNIK VA SAN'AT FANLARINI TURLI FANLAR BILAN INTEGRATIV

HAMDA SINERGETIK O'QITISHNI NAZARIY YECHIMLARI 247-251

Temple Chimuany Odimegwu

REVIEW ON FILLER EFFECT OF VARIOUS NONREACTIVE MATERIALS

IN CONCRETE 252-265

Arustamyan Yana Yuryevna, Toshpo'latov Omonulloxon Ulmas o'g'li

O'ZBEKISTON XUSUSIIY UNIVERSITETLARIDA TA'LIMNI BOSHQARISHNING

HOZIRGI HOLATI, STRATEGIK YECHIMLARI VA ISTIQBOLDAGI RIVOJLANISH

SSENARIYLARI 266-271

Berdiyeva Nilufar Berdiyeva qizi

INNOVATSION YONDASHUVNING BO'LAJAK PEDAGOG VA TARBIYACHILARNING

IJODIIY KOMPETENSIYASIGA TA'SIRI 272-277

Otamuratov Maqsudbek Shonazarovich

O'ZBEKISTON OLIY TA'LIMIDA KREDIT-MODUL TIZIMINING PEDAGOGIK

ASOSLARI VA UNING TA'LIM JARAYONIGA TA'SIRI 278-283

Kurbonova Shoxsanam

TASVIRIIY SAN'AT FANLARINI O'QITISHDA O'QUVCHILAR O'QUV-IJODIIY

FAOLIYATINI INTEGRATIV RIVOJLANTIRISH METODIKASI..... 284-289

Toxirov Shaxzod Toxirovich

IJTIMOIIY INTELLEKTNING TARKIBIIY QISMLARI VA UNING PEDAGOGIK

FAOLIYATDA TUTGAN O'RNI..... 290-294

Raximjanova Malikaxon Gapurdjanovna, Baybabayeva Shoiraxon Ismatovna

GLOBAL KONTEKSTLARGA MADANIYATLARARO KOMPETENSIYA

UCHUN TANQIDIIY FIKRLASH 295-300

Received: 16 December 2025

Accepted: 1 January 2026

Published: 15 January 2026

Article / Original Paper

THE PROCESS OF SUPPLYING MILITARY FORCES WITH WEAPONS AND THE DEVELOPMENT OF THE MATERIAL BASE DURING THE KOKAND KHANATE PERIOD

Dadajonov Tursunboy Abdusamatovich

Lecturer at the Department of Social Sciences

University of Business and Science

Abstract. The article examines the military supply system of the Kokand Khanate, focusing on weapons provision, material base development, supply sources, and their impact on military stability using historical sources.

Keywords: Kokand Khanate, military, forces, weapons, supply, material, base, development, army, production, provision, reforms, stability, history.

QO'QON XONLIGI DAVRIDA HARBIY KUCHLARNING QUROL-ASLAHALAR BILAN TA'MINLANISHI VA MODDIY BAZASINING RIVOJLANISH JARAYONI

Dadajonov Tursunboy Abdusamatovich

"University of Business and Science"

"Ijtimoiy fanlar kafedrası" o'qituvchisi

Annotatsiya. Qo'qon xonligi davrida harbiy kuchlarni qurol-aslaha bilan ta'minlash tizimi, moddiy baza, ishlab chiqarish, ta'minot manbalari va ularning siyosiy-harbiy barqarorlikka ta'siri tarixiy manbalar asosida yoritiladi, tahlil qilinadi qiyosiy jihatda keng.

Kalit so'zlar: Qo'qon xonligi, harbiy, kuchlar, qurol-aslaha, ta'minot, moddiy, baza, rivojlanish, armiya, ishlab-chiqarish, ta'minlash, islohotlar, barqarorlik, tarix.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V6I1Y2026N04>

Ma'lumki O'rta Osiyo xonliklarida xususan Xiva xonligi, Buxoro amirligida bo'lgani kabi, Qo'qon xonligi tashkil topgan paytdan boshlab, oliy hukmdorlar boshqaruv tizimini shakllantirish bilan birga mamlakat hududini kengaytirish borasida ko'p sa'y-harakat ko'rsatdilar. Bu jarayon o'z navbatida mamlakat hududini himoya qilish, uning xavfsizligini ta'minlash uchun katta miqdordagi nomuntazam va muntazam qo'shinga ega bo'lishini talab etar edi. Bundan tashqari xonlikning o'zidagi ichki beqaror vaziyat ham qo'shinga ko'proq e'tibor qaratishni talab qilardi. Qo'shin sonini bir necha marotaba oshirishga qaratilgan bu tadbirlar mamlakatni murakkab siyosiy voqelik tugunidan xalos qila olmas edi. Muammo yechimi ko'p jihatdan qo'shinning qurollanish darajasi, qurol-yarog'larning zamonaviy talablarga javob berishiga bog'liq edi [1,27-28]. Qo'qon xonligida qo'shinning qurol-yarog'lari qanday edi, qay darajada rivojlangan edi, qo'shinning qurol — aslahalarga bo'lgan ehtiyoji qanday qondirilar edi, kabi savollarga bu davrga oid manba va arxiv hujjatlari ma'lumotlariga asoslanib javob berish mumkin. Bu o'rinda shuni qayd etish lozimki, dastlab Qo'qon qo'shinining qurol-yarog'i boshqa O'rta Osiyo xonliklaridagi kabi oddiy o'q otar va sovuq

qurollardan iborat bo'lgan. Bu qurollar asosini mahalliy ustalar tomonidan tayyorlangan xanjar, qilich va nayza kabilar tashkil etgan. Mahalliy ustalar tomonidan yasalgan bu qurollar odatda otadan o'g'ilga meros bo'lib o'tgan. Qo'qon hunarmandlari orasida qurol-aslaha kiyim-kechaklari ishlab chiqaradigan ustalar va kosiblar katta obr̄ va hurmatga ega edilar. Mahalliy ustalar tomonidan ikki turdagi qilich tayyorlangan bo'lib, ularning birinchisi etik oysimon ko'rinishda, ikkinchisi to'g'ri shaklga ega edi [2,75-78]. Oysimon ko'rinishdagi qilich xonlik qo'shinida keng tarqalgan bo'lib, bu turdagi qilichlar yengil va o'tkir bo'lib, zarba berishda aniqlik bilan harakat qilish imkoniyatini berar edi. U aynan shu sifatleri bilan Yevropa qilichlaridan ustun turar edi. Qilichlarning dastasi hayvon shohi, fil suyagi va daraxtlardan tayyorlangan. Qilich qinlari odatda yog'ochdan tayyorlanib uch qismiga metall qoplangan. Qilichlar sifati uning tayyorlanish muddatiga bog'liq bo'lgan. Sifatli qilichlar 15 kunda tayyorlangan bo'lsa, sifat ko'rsatkichi u qadar yuqori bo'lmagan qilichlar 3-5 kunda tayyor bo'lgan. Qo'l jangida foydalaniladigan qilich, xanjar nayza kabi qurollar doimo bir xil miqdorda ishlab chiqilmagan. Harbiy harakatlar vaqtida bunday qurollarni tayyorlash miqdori bir necha marotaba oshgan. Bunday qurollarga bo'lgan talab, ularning mavjud miqdoriga nisbatan yuqori bo'lgan. Bu o'rinda shuni alohida qayd etish kerakki, XVIII asr oxiri XIX asr boshlariga kelib, Qo'qon qo'shinida O'rta Osiyoning boshqa xonliklarida kuzatilgani kabi, o'q otar qurollarning keng tarqalishi bilan, sovuq qurollar — xanjar, qilich, nayza hamda askarlarning himoya vositasi bo'lgan sovut, dubulg'a, qalqon kabilarning ahamiyati pasaya boshladi [3,45-48]. XIX asrda Rossiyalik Ye.K. Meyendorf Buxoro sipohlarining "Ayrimlari Yillarida kalta sovut, temir dubulg'a va ho'kiz terisidan qilingan qalqonga deb qayd etgan edi. Bunday holatdan Qo'qon qushini ham Rus qo'shinlari tomonidan Qo'qon xonligiga qarashli Merka qalasi 1802-yilda bosib olinganida, Qo'lga olingan o'ljalor orasida quyidagi qurollar ikkita to'p, ikkita Falkonet, 82 ta miltiq, 3 ta qalqon, bitta sovut, 24 ta tig, 113 ta qilich bo'lgan. Qo'qon hukmdorlari XIX asr boshlaridan qo'shinni zamon talabiga mos ravishda qayta tashkil etish, uning harbiy taktik tayyorgarligi va mahoratini oshirish maqsadida ingliz, afg'on va turkiyalik mutaxassislarni taklif etishga harakat qilganlar. Shu bilan birga xonlik qo'shinini Yevropada tayyorlangan qurollar bilan ta'minlashga uringanlar [4,145-147]. Jumladan, Qo'qon xoni Sulton Sayid tomonidan Turkiyaga elchi qilib jo'natilgan Said Yoqubxon to'ra Sulton Abdulazizdan to'rt dona zambarak, to'pponchalar, andoza olish uchun turk qo'shinining harbiy kiyimlaridan bir donadan berishlarini iltimos qilgan. Bu kabi islohotlarni Xudoyorxon ham amalga oshirgan. Bu xususda "Tarixi Aziziy" asarida shunday yoziladi: "Xudoyorxon sallotlari (askarlari) sonini juda ko'paytirdi va yaxshi to'plarni mavjud qilib, yaxshi miltiqlarni Islombuldan oldirib keldi. Yaxshi ustalarni topib kelib, o'shanday miltiq va to'pponchalarni ko'paytirgan edi" Xorijlik mutaxassislar tomonidan qurol-yarog' tayyorlanganligi haqida arxiv hujjatlari ham saqlanib qolgan [5,201-203]. Shulardan birida 1860-yilda Ismoil ismli savdogar Toshkentda bo'lgan vaqtida Qo'qonda fransuz va inglizlardan iborat bir necha kishi qurol-yarog', aynan to'p quyish bilan shug'ullanayotganligi haqida ma'lumot beradi va Yevropa uslubida tayyorlangan 12 ta mis to'plarni ko'rganligini yozadi Turkiya sultoni Qo'qon lashkarboshilaridan biri Yoqubbekka XIX asr 30-40-yillarida qurol-yarog' va harbiy ilmdan xabardor Zamonbek ismli qishini jo'natganligi haqida ma'lumot ham mavjud, Xonlik qo'shini ehtiyojlari uchun chet elda tayyorlangan miltiqlar sotib olinganligi haqida ma'lumotlarni XIX asr 70-yillariga oid bo'lgan Qo'qon xonlari arxivi hujjatlari, o'sha davrda yashab ijod etgan mahalliy tarixchilar va nihoyat Qo'qon xonligida bo'lgan rus sayyohlarining asarlarida ham uchratish mumkin. Jumladan, bu

davrga oid arxiv hujjatlaridan birida Azizxo'ja miltiqboshi ismli shaxsga Mulla Muhammad sarkor tomonidan Yevropada tayyorlangan miltiq sotib olish uchun pul ajratilgani haqida xabar beriladi. Shuningdek arxiv hujjatida Azizxo'ja miltiqboshi tomonidan bu pulga yevropacha miltiq (kamoni farangi) sotib olingani ham qayd etilgan. Qo'qon xonligida qo'shin sonining ortib borishi tabiiy ravishda qurol-yarog' turlariga bo'lgan talab oshishiga olib keldi. Bu talabni doim ham chet el qurollari hisobidan qondirib bo'lmas edi. Chunki, chet eldan keltirilgan qurollar xazinaga qimmatga tushishi bilan bir qatorda, ulardan foydalanishni o'rgatuvchi va saqlovchi mutaxassislar ham yetishmas edi.

Shuning uchun ham Qo'qon hukmdorlari qo'shinning qurol aslahaga bo'lgan ehtiyojini mahalliy ustalar tomonidan tayyorlangan qurollar bilan qondirishga harakat qilganlar. Bunda asosiy e'tibor turli qurol-yarog'lar ishlab chiqaruvchi mahalliy ustaxonalariga qaratilgan. Qo'qon xonligi tarixiga oid manbalar tahlili qo'shinni turli qurol aslaha bilan ta'minlovchi bir necha xil ustaxonalar mavjud bo'lganligidan dalolat beradi. Harbiy sohaga aloqador bo'lgan ustaxonalarning to'p, snaryad, porox, sovuq qurollar tayyorlovchi, artilleriya uchun kerakli jihozlar tayyorlovchi) aksariyat qismi xon va uning xonadoni v'zolariga qarashli bo'lgan. Garchi, O'rta Osiyoda qurol ishlab chiqarish bir necha ming yillik tarixga ega bo'lsa-da, xonliklar davrida dunyoviy bilimlar va texnik sohadagi oqsoqliklar natijasida Yevropadagi fan texnika inqilobidan deyarli bexabar qolingani [5,241-242]. Oqibatda, xonliklardagi deyarli barcha sohalarda o'z qobig'iga o'ralib qolish qurol-yarov ishlab chiqarishda ham o'rta asrchilik an'analarining saqlanib qolishiga olib kelgan. Bunday holatni xonlikdagi barcha qurol ishlab chiqaruvchi ustaxonalarda kuzatish mumkin. Miltiq ishlab chiqarishga Ixtisoslashgan ustaxonalar ikki turga bo'lingan. Birinchi turdagi ustaxonalarda pilta miltiq, ikkinchisida esa Yevropa andozalaridagi miltiq tayyorlangan.

O'rta Osiyoda miltiq jang va ov quroli sifatida XVI asr oxirlariga kelganda keng tarqalgan. Pilta miltiq Qo'qon xonligi qo'shinida XVIII asr boshlaridan ommalashgan ilk o'q otar qurollardan biri edi. U chaqmoq tosh orqali yoqib otilgan. XIX asr muallifi I. Paramonov bu xususda shunday yozadi: "Ular qurollarining asosiy qismi pilta miltiqlardan iborat. Bu turdagi qurollar stvoli asosan Yevropada tayyorlangan [6, 97-98]. Aksari ko'pchiligi Hindistondan keltirilgan. Mahalliy ustalar tomonidan yasalgan stvollar ham mavjud, lekin, ularning sifat ko'rsatkichi juda ham past darajada. Qo'qonda va miltiqning mahalliy ustalar tomonidan tayyorlangan. Otish vaqtida o'zlari uchun qulaylik tug'dirish maqsadida ayrilardan ham keng foydalanadilar". Qo'nnindagi miltiqlar kalibri jihatidan turlicha bo'lgan. Ba'zi miltiqlarda qo'l jangida ishlatiladigan nayzalar o'rnatilgan bo'lsa, ayrimlarida bo'lmagan. Asta-sekinlik bilan Qo'qon xonligi qo'shinida ham Yevropa andozalariga mos keluvchi qulfli miltiq va to'pponchalar soni ortib bordi.

Miltiq tayyorlovchi ustaxonalar xonlikning turli shahar va viloyatlarida joylashgan bo'lib, ular yuqorida qayd etilganidek xon xazinasi tomonidan ta'minlangan, Qurol, ya'ni, miltiq, ishlab chiqarish bo'yicha Namangan shahri alohida ajralib turgan. Miltiqlar uchun stvollar asosan Rossiyadan keltirilar edi. Andijonda esa Yevropa uslubiga mos miltiqlar ustaxonasi qurilgan bo'lib, unda miltiq va boshqa qurollar ta'mirlanardi. V. Velyaminov-Zernov xonlik ustalari tomonidan tayyorlangan miltiqlar talab darajasiga javob bermaydi, deb hisobladi. Yuqorida keltirilgan ma'lumotlar tahlili Qo'qon xonligida miltiq ishlab chiqarishga ixtisoslashgan yirik korxonalar bo'lmaganligini ko'rsatadi. Shu bilan birga Yevropada tayyorlangan miltiqlarga o'xshash miltiqlarni tayyorlash uchun ehtiyot qismlari Rossiyadan

hamda Hindiston, Afg'oniston orqali boshqa yerlardan keltirilganligi, xonlikdagi ustaxonalar yig'uv sexlari vazifasini bajarganligidan dalolat beradi. Albatta, XIX asr o'rtalariga kelib oliy hukmdorlar tomonidan qurol-aslaha ishlab chiqarish sohasiga ko'plab chet ellik mutaxassislar jalb etilishi, qo'shinda miltiqlar soni va sifatining oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatgan. Bu o'rinda shuni ta'kidlab o'tish joizki, shoshilinchda tayyorlangan qurol aslahalar nafaqat xonlik qo'shini, balki, qo'shni hududlarda yashovchi aholiga ham sotilgan. Qozoqlarda ov va jang quroli hisoblangan miltiqlarning aksari qismi, O'rta Osiyo xonliklarida tayyorlangan. Qirg'izlar esa o'q otar qurollar, aynan miltiq va unga kerakli bo'lgan porox va boshqalarni Qo'qon xonligidan olganlar. Qo'qonda ishlab chiqarilgan bu qurollar savdo karvonlari bilan boshqa yurtlarga jo'natilgan, xususan, qirg'izlar uchun ko'proq qurol-aslaha olib borilganini kuzatish mumkin, To'prezlar, qurchilar, jibachi, miltiqsoz, nayzasoz, zirxsozlar Qo'qon, O'ratepa va Marg'ilonda yashardilar. Qo'qonda Xudoyorxon davrida (1865-1876) maxsus porox ishlab chiqaradigan ustaxona ham faoliyat ko'rsatgan. Porox Marg'ilonda, Andijonning Chaykent qishlog'ida, Viloyatlar markazlarida ham ishlab chiqarilardi. Porox nafaqat hukumatga qarashli bo'lgan korxonalarda balki, xususiy ustaxonalarda ham tayyorlangan. Qo'qon xonligida tayyorlangan poroxning sifati haqida 1860-yilga ond arxiv hujjatlarida shunday ma'lumotlar bor.: "Qo'qon poroxining sifati juda ham yomon. Uning tarkibida ko'mir ko'p bo'lib, tez namlanadi. Agar qo'lga yoki qog'ozga solinsa, qora chang qo'lda qoladi". Bundan ko'rinib turibdiki, xonlikda tayyorlangan poroxning sifati yaxshi bo'lmagan. Lekin, qo'shinda porox yetarli bo'lgan. Xonlik qo'shinida porox yetarli bo'lganini quyidagi arxiv ma'lumotlari ham tasdiqlaydi. Unda qayd etilishicha, Qo'qon xonligiga qarashli To'qmoq qal'asi 1860-yilda bosib olinganda u yerdan 32.5 pud porox zaxirasi topilgan. Bu o'rinda shuni alohida ta'kidlash joizki, qal'alarda porox saqlanadigan joy nihoyatda sir tutilgan. Porox saqlanadigan o'ra o'limga hukm qilingan jinoyatchi mahbuslar tomonidan qazilgan va ular mazkur o'ralar tayyor bo'lgandan so'ng qatl etilgan qismlari Xonlikda takomillashgan qo'shinning tashkil topishi va davlat chegarasida ko'plab qal'alarning bunyod etilishi to'pchi artilleriyaning shakllanishiga turtki bo'lgan. Xonlikda artilleriya qismining to'plarga bo'lgan ehtiyojini qondiruvchi to'p ishlab chiqaruvchi ustaxonalar ham mavjud edi. Qo'qon xonlari arxividagi XIX asr 70-yillarga oid hujjatlarda bunday ustaxonalar "To'bxona", "Ishxonai to'bxona" tarzida qayd etilgan. Bu ustaxonalarda to'p va ular uchun kerakli anjomlar ishlab chiqarish keng yo'lga qo'yilgan edi. Arxiv hujjatlari ma'lumotlariga asoslangan holda bu ustaxonalarni quyidagi turlarga ajratib ko'rsatish mumkin. Bular — to'plar uchun yadro tayyorlovchi ustaxonalar "korxonai tiri to'brizon" yadro porox — "doru" uchun quti "sandi" tayyorlovchi ustaxonalar, to'p va tozalash uchun ShOMPOL (miltiq trubasini miltiqlar uchun ishlatiladigan asbob) va banniklar (to'plar trubasini tozalash uchun ishlatiladigan asbob) tayyorlovchi ustaxonalar, to'plar uchun TIGLIK To'p ko'kmichi tayyorlovchi ustaxonalar. aravalar ustaxonalar Qo'qon xonligining Toshkent bekligida. Qo'qon va Andijon shaharlarida faoliyat ko'rsatgan. Qo'qon xonligi qo'shinida qo'llanilgan to'plarni partli ravishda ikki turga ajratish mumkin. Birinchisi, qal'ay himoyada ishlatiladigan katta kalibrli bir joydan ikkinchi joyga olib borish qiyin bo'lgan qal'a tuplari "jaloir bulsa, ikkinchisi dala janglarida ishlatiladigan, olib yurish qulay bo'lgan kichik kalibrli "shaxmali" va "yazali" to'plaridir. Buni arxiv ma'lumotlari ham tasdiqlaydi. Ularda ayrim xonlik to'plarini bir joydan ikkinchi joyga olib borish qiyin bo'lgan, ayrim Qo'qon to'plari olib yurishga juda qulay deb qayd etiladi, Qo'qon to'plari mis va cho'yandan tayyorlangan [6,207-209]. Aksari ko'pchilik to'plar misdan tayyorlangan va bu xonlik xazinasiga qimmatga tushgan. XIX asrning 60-70-yillariga oid

arxiv hujjatlarida qayd etilishicha ayrim hollarda qo'shinni kerakli miqdorda to'p bilan ta'minlash maqsadida aholining xo'jalikda ishlatiladigan mis buyumlari yig'ib olinib, ulardan to'p quyilgan hollar ham kuzatilgan. Bu holat xonlik qo'shinining to'plarga bo'lgan ehtiyojining o'sib borishi ularni ishlab chiqarish uchun kerakli tabiiy boyliklarni qazib chiqarishga mutanosib bo'lmaganligini ko'rsatadi. Katta kalibrli qal'a to'plari asosan himoyada ishlatilgan. Harbiy yurishlarda aksari hollarda tuyalarda "shoxmali va otlarda "yazali" tuplari Aravaga mustahkam o'rnashtirilgan to'plardan jang maydonlarida foydalanilgan. Qo'qon to'plarining jang maydonida qo'llanishi holati haqida V. Velyaminov-Zernov shunday yozadi: Qo'qonliklarning "yazali deb nomlanadigan to'pidan faqat bir tomonga mumkin. Chunki, oldidan ot, ikki yondan arvaning g'ildiraklari otishga xalaqit beradi.

To'plardan hollardagina odve chuyandan, tayerlangan. Mayda temir bilaklari, mix parchalari ustidan chumn quyilgan. Ba'zan yadro markaziga tosh ham qo'yilgan. Ayrim yadrolarning markazi ataylab teshib qo'yilardi. Otilgan vaqtda u tovush chiqarib uchgan va bu holat dushman qo'shinini cho'chitishda muhim ahamiyatga ega bo'lgan. Dastlabki yadrolar portlovchi bo'lmagan. Keyinchalik portlovchi yadrolar ishlab chiqarish yo'lga qo'yilgan. Qo'qon ustalari tomonidan yasalgan to'plar, aytish mumkinki, zamonaviy talablarga javob bermagan. Bu xulosani rus harbiylari fikrlari ham tasdiqlaydi: "Qo'qonliklar artilleriyasining samaradorlik va taktik darajasi nihoyatda past. Bundan tashqari ularning to'plarini qimirlatmasdan mustahkam tutuvchi taglik va mo'ljalga olish imkonini beruvchi birorta moslama mavjud emas [7,67-68]. Qo'qon artilleriyasini ibtidoiy ko'rinishda desa ham bo'ladi".

Harbiy sohadagi islohotlar, yuqorida ta'kidlab o'tilganidek, xonlikka ko'plab chet ellik mutaxassislarning taklif etilishi, qo'shinda zamonaviy tartiblarning joriy qilinishi, qurol yarog'ning takomillashuviga olib kelgan. Mukammallashuv ayniqsa artilleriya sohasida yaqqol ko'zga tashlanadi. Mallaxon davrida Qobul orqali kelgan INGLIZ mutaxassislarning Qo'qon ustaxonalarida to'p va snaryadlar tayyorlashi, artilleriyaning jangovar qobiliyatini yanada oshiradi. Qo'qon xonligi qo'shini, xususan, artilleriyasining takomillashib borganligi rus armiyasi zobit va harbiy mutaxassislari hisobotlarida ham o'z tasdig'ini topgan. Sibir korpusining generali Gosfort 1855-yilning bergan hisobotida Qo'qon qo'shini takomillashib borganini quyidagicha bayon qiladi: "Ularning (Qo'qonliklarning izonidaB.T.) lagerida bo'lib qaytgan qirg'izlar, chet elliklar va turk sultoni jo'natgan harbiy mutaxassislardan tomonidan qo'shinda zamonaviy tartiblar joriy qilinganini ko'rganliklarini bildirdilar"[8,301-302]. Qo'qon qo'shinidagi ijobiy o'zgarishlarni general M.G. Chernyaev Chimkent qal'asini qo'lga kiritganidan so'ng oliy qo'mondonlikka yozgan bayonotida ham tasdiqlaydi: "Chimkent qal'asini olishda biz artilleriyaning tezlik va aniqlik bilan o'q uzishi va yerga kelib tushgandan so'ng portlovchi yadrolarni ko'rib hayratlandik [9,78-79]. Men qo'lga kiritgan ma'lumotlarga ko'ra Toshkentda to'p quyish bilan yevropalik shug'ullanayotgan ekan", 1865 yil mayda Niyozbek qal'asini qo'lga kiritgan general M.G. Chernyaev o'z hisobotida Qo'qon xonligi o'z qurollarni takomillashtirganini yana e'tirof etgan. "Qo'lga kiritilgan o'ljalar orasidagi to'plar, bizning to'plar ishlangan. kabi sifatli va mustahkam Miltiqlariga ham bizniki kabi nayzalar o'rnatilgan". Bundan ko'rinib turibdiki, oliy hukmdorlar tomonidan amalga oshirilgan chora-tadbirlar qisman bo'lsada, o'z samarasini bergan [10,245-246]. Ammo, bundan chet ellik mutaxassislardan kelgunga qadar Qo'qon xonligida to'plar son jihatidan kam bo'lgan degan xulosaga kelmaslik kerak. Garchi Qo'qon to'plarining sifati talabga javob bermasa-da, son jihatidan salmoqli darajada bo'lgan. Jumladan, 1854-yilga oid arxiv hujjatlarining ko'rsatishicha, Qo'qonda to'p

quyish ustaxonasi mavjud bo'lib, ma'lumot berilgan davrda bu markazda 17 dona to'p tayyorlangan edi. Shu davrdagi ma'lumotlarga ko'ra, Andijon shahrida ham anchagina katta qurol ishlab chiqaruvchi ustaxona bo'lib, unda yiliga beshta to'p tayyorlangan [11,47-48]. Tursunboy Abdusamatovich, [01.01.2026 22:34]

Shunday qilib, XVIII asr boshlarida Ashtarxoniylar davlatidan ajralib chiqqan Farg'ona vodiysida Ming urug'i Qo'qon xonligiga vakillari tomonidan yangi davlat uyushmasi asos solindi. Bu davlat turli hukmdorlar davrida ham hududiy, ham siyosiy, ham ijtimoiy iqtisodiy jihatdan rivojlanib bordi. Qo'qon xonlari Buxoro va Xiva hukmdorlari singari o'z davrining siyosiy muammolari qo'shni davlatlarning kezi kelganda qo'shni olish orqali o'z siyosatini amalga tajovuzkorona yurishlarini to'xtatish, mamlakatlarning ayrim hududlarini bosib mamlakatlari kengaytirish hududlarini oshirdilar. Biroq ularning bu faoliyati mamlakat va mintaqada barqarorlikni o'rnatishga olib kelmadi. Asosiy e'tiborni O'rta Osiyo davlatlari bilan mavjud muammolarini harbiy usul orqali hal qilishga qaratgan Qo'qon hukmdorlari bu masalalarni tinch yo'l bilan, yaxshi qo'shnichilik va ittifoqda bartaraf etishga harakat urinmadilar. Shu bilan bir qatorda O'rta Osiyo xonliklari o'z xavfsizligini kafolatlaydigan harbiy-siyosiy shartnomalarg'a ega emasdilar. Buxoro amiri o'zini Qo'qon va Xiva xonlaridan O'rta Osiyoda ham, xalqaro maydonda ham yuqori qo'yishga intilar. O'zaro yaqinlashish o'rniga janjal va uzoqlashish qo'shni xonliklarni zaiflashtirishni tashqi siyosatning asosi deb bilardi. Bu esa Rossiya imperiyasi uchun qulay imkoniyat edi natijada, O'rta Osiyo xonliklaridagi bu nizoli holatdan Rossiya imperiyasi unumli foydalanib qoldi va Qo'qon xonligi uning dastlabki qurboniga aylandi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Avaz Muhammad Attor Ovannisyan. Qo'qon xonligi tarixi Sharq yulduzi. 1991. No 8. 119-137-betlar
2. Valixonov Ch. Ch. Qo'qon xonligi haqida eslatmalar Besh jildlik to'plam asarlar. jild. 3. Olma ota 1985. - 415 b.
3. Vamberi A. Markaziy Osiyo bo'ylab sayohat. Moskva: A.I. Mamantov nashriyoti, 1867. - 361 b.
4. Vamberi A. "Qo'qon xonligi shaqarlari" O'zbekiston-Aloqa. 1991 yil, 7-son, 8-9-betlar.
5. Veselovskiy N.I. "Turkiston mintaqasidagi rus istilolari haqida qirg'iz hikoyasi." Matn, tarjima va qo'shimchalar. Sankt-Peterburg. Bibliografik inventarizatsiya. 1894.-206 b.
6. Dolgorukiy D.M. "Qo'qonda besh hafta" Russian Herald. T-91. Moskva, 1871. 244-318 betlar.
7. Praporshik Potaninning Qo'qon xonligi (1830) haqidagi eslatmalari Sankt-Peterburg harbiy jurnali, 1831, 4-son, 102-139 betlar.
8. Isxoqxon Ibrat. Farqona tarixi. T.: Kamalak, 1991. 266-327 b.
9. XIV-XIX asrlarda Sharqiy Turkiston, O'rta Osiyo va Qozog'iston tarixi bo'yicha xitoy hujjatlari va materiallari. Almati: Gylm, 1994. 271 b.
10. Lunin, B.V. Manbalarda O'zbekiston tarixi. T.: Fan, 1990. 194 b.
11. Maksheev, A. 1849 yildan 1852 yilgacha Qo'qon xalqi tomonidan asirlikda bo'lgan Sibir kazaklari Milyushin va Batyrishkinning ko'rsatmalari // Vestnik Russkogo Geograficheskogo obshestva. -SPB, 1856. Ch17 (II). S. 21-31.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 1 (6) – 2026

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).